

Meer kinderen meer kansen geven

Samenwerkingsplan Jeugdsportfonds, Jongerencultuurfonds en Leergeld Amsterdam

Amsterdam, 26 januari 2017

Inhoud

1. De vraag van de gemeente Amsterdam.
2. Jeugdsportfonds Amsterdam
3. Jongerencultuurfonds Amsterdam
4. Leergeld Amsterdam
5. Analyse van niet bereikte kinderen
6. De meerwaarde van de samenwerking.
7. Verbinding met andere stedelijke partners.
8. Verbinding met landelijke partners.
9. Hoe kunnen we resultaten meten?
10. Wat is nodig om de plannen uit te voeren?

Namens het Jeugdsportfonds Amsterdam: P. Storm

Namens het Jeugdcultuurfonds Amsterdam: H. van Wees

Namens Leergeld Amsterdam: C. Dresen

1. De vraag van de gemeente Amsterdam.

De gemeente Amsterdam heeft goede voorzieningen om kinderen uit minimagezinnen te kunnen laten deelnemen in de samenleving, dezelfde kansen te geven t.a.v. sport, cultuur en kunnen meekomen op school dan andere kinderen. Helaas maakt een aanzienlijk deel van de doelgroep geen gebruik van deze voorzieningen, omdat ze niet op de hoogte zijn van het bestaan ervan of niet weten hoe ze aan te vragen. Wethouder Vliegthart heeft daarom in december 2016 aan Leergeld, Jeugdsportfonds en het Jongerencultuurfonds Amsterdam gevraagd: "Doe een gezamenlijk voorstel om het gebruik van voorzieningen voor kinderen in minimagezinnen te vergroten"

Het Jeugdsportfonds, Jongerencultuurfonds en Leergeld Amsterdam willen die uitdaging graag met ondernemingszin en elan aanvaarden. Binnen hun samenwerking continueren het Jeugdsportfonds en het Jongerencultuurfonds hun kernactiviteiten om het deelnemen van kinderen uit de doelgroep aan sport c.q. culturele voorzieningen mogelijk te maken door zoveel mogelijk de drempels daartoe weg te nemen en richt Leergeld zich op het bereiken van de gezinnen, die geen gebruik van bestaande voorzieningen kunnen, willen of mogen maken, om hen te helpen de weg daar naar toe wel te vinden. De kern van de samenwerking is het met elkaar delen en verbreden van gegevens en kennis, om zo meer kinderen te kunnen ondersteunen. Daarmee wordt het succes op ieders terrein versterkt. Uitwisseling van informatie met de gemeente Amsterdam zal daarbij cruciaal zijn.

2. Jeugdsportfonds Amsterdam

Het Jeugdsportfonds (JSF) verzorgt het lidmaatschap van sportclubs voor kinderen uit minimagezinnen. JSF Amsterdam is een van de lokale/regionale stichtingen 'Jeugdsportfonds' in Nederland, die tezamen ondersteund worden door een landelijk bureau (www.jeugdsportfonds.nl). Kinderen die aanspraak kunnen maken op steun door het JSF worden aangemeld door intermediairs. Dit zijn professionals die bij hun beroepsuitoefening in contact staan met kinderen, zoals leerkrachten, ouder- en kindadviseurs, combinatiefunctionarissen, jeugdhulpverleners, maatschappelijk werkers. De toets voor het krijgen van hulp ligt in Amsterdam primair bij de stadspas. In afwezigheid van een stadspas wordt de individuele situatie van het kind/gezin beoordeeld. Thans loopt ook een door de Gemeente geïnitieerde pilot waarbij de Stadspas direct als betaalmiddel kan worden gebruikt voor het bekostigen van sportcontributie. Zo probeert JSF in samenwerking met de Gemeente, de stadsdelen en intermediairorganisaties op verschillende wijzen de toeleiding van de doelgroep naar sportaanbieders te bewerkstelligen. De hoogte van de bijdrage door het JSF is afgesproken in overleg met de gemeente, die ook een belangrijke subsidiegever van het JSF is. Naast gemeentelijke subsidie haalt JSF geld uit de markt middels fondswervende activiteiten. JSF werkt op verschillende vlakken al samen met JCF. Intermediairs die aanvragen doen voor het JSF, zijn meestal ook actief als intermediair voor het JCF.

In 2016 heeft het Jeugdsportfonds Amsterdam 6.532 aanvragen goedgekeurd.

Voor 2017 is de ambitie om 8.000 kinderen te helpen om te kunnen gaan sporten.

3. Jongerencultuurfonds Amsterdam

Het Jongerencultuurfonds Amsterdam (JCF) helpt kinderen uit minimagezinnen in het deelnemen aan culturele activiteiten, door bijvoorbeeld te betalen voor muzieklessen of voor deelname aan toneel of andere culturele activiteiten (www.jongerencultuurfonds.nl). Het JCF werkt net als het JSF voor de toeleiding met intermediairs en gaat als regel uit van de hoogte van bijdragen conform de gemeentelijke regeling. Relatief vaker kampt het JCF er echter mee dat die bijdrage weliswaar voldoende is voor de muzieklessen, maar niet voor de aanschaf van een instrument. Het JCF verwijst in die gevallen naar de Scholierenvergoeding maar die is vaak al voor andere doeleinden ingezet. Bovendien is de spreiding van locaties over de stad, waar culturele activiteiten genoten kunnen worden, minder goed. Het JCF is daarom samen met de gemeente ook projectmatig actief om te bevorderen, dat culturele instellingen hun aanbod op locaties in stadsdelen organiseren (subsidieregeling Buitenschoolse cultuureducatie in aandachtsgebieden). Ook doet het JCF een pilot

met het indienen van aanvragen door de culturele instellingen zelf. In 2016 heeft het Jongerencultuurfonds Amsterdam 1710 kinderen geholpen om deel te nemen aan in culturele activiteiten. Voor 2017 is de ambitie om 2500 kinderen te steunen in deelname aan culturele activiteiten.

4. Leergeld Amsterdam

Leergeld is een landelijke formule om kinderen uit minimagezinnen, die geen gebruik van bestaande voorzieningen kunnen, willen of mogen maken, te helpen om deel te nemen aan een breed scala van binnen- en buitenschoolse activiteiten. Kenmerkend voor Leergeld is dat zij met getrainde vrijwilligers gezinnen thuis komt om hen de weg te wijzen naar voorzieningen waar ze recht op hebben. In Nederland zijn 95 zelfstandige stichtingen werkzaam in 250 gemeenten. In Amsterdam is Leergeld begonnen met een verkenning naar de meerwaarde van de komst van een stichting Leergeld Amsterdam. Daartoe is met veel voorzieningen en instellingen gesproken en is een rapport uitgebracht ('Casestudy en Plan Leergeld Amsterdam', zie www.leergeldamsterdam.nl). Daaruit komt naar voren dat alle geïnterviewden signaleren dat zij een aanzienlijk deel van de kinderen in minimagezinnen niet bereiken, dan wel dat er onvoldoende toeleiding naar het gebruik van de voorzieningen is. Daarom verwelkomen zij de komst van de vrijwilligers van Leergeld, die met de huisbezoeken meer gezinnen weet te bereiken. Ook wordt het belang van goede samenwerking met andere voorzieningen gesignaleerd, zoals met stadsdelen, met de 'Flying Squad', met organisaties die al bij kansarme gezinnen thuis komen en met vindplaatsen. Leergeld Amsterdam wil kinderen van 4 tot 18 jaar uit gezinnen met minimale financiële middelen op twee manieren gaan helpen:

1. Wegwijzer: de weg wijzen aan minimagezinnen, die moeite hebben om voor hun kinderen de weg te vinden naar bestaande voorzieningen voor sport, cultuur, ondersteuning bij leren etc. naar deze voorzieningen en hen te helpen om daar aanspraak op te maken. Om deze functie te vervullen doet Leergeld een beroep op ondersteuning door de gemeente Amsterdam.
2. Vangnet: aanvullende middelen regelen om kinderen te laten deelnemen aan sport, cultuur, ondersteuning bij leren etc., waarin niet op een andere manier voorzien kan worden. Om deze functie te vervullen is Leergeld, samen met het Jeugdsportfonds en Jongerencultuurfonds aangewezen op particuliere fondsen en donaties.

5. Analyse van de niet bereikte kinderen

Er zijn allerlei gegevens over de aantallen kinderen, die door het inkomen van hun ouders niet aan buitenschoolse activiteiten kunnen deelnemen. Helaas is er geen eenduidige definitie of registratiewijze. Uit de beschikbare gegevens kunnen we wel een rode draad destilleren:

- De gemeente Amsterdam telde in 2016 109.597 jeugdigen van 4 – 17 jaar¹.
- In 2013 waren er in Amsterdam 25.448 jeugdigen van 4 – 17 jaar in huishoudens bij de gemeente bekend als vallend onder het criterium 'tot 120% WSM'. Gezien de stijging van de bevolking zal dat in 2016 hoger liggen: ca. 27.000.
- Verder is bekend dat van de in aanmerking komende jeugdigen 36% geen gebruik van de scholierenvergoeding maakt. Maar onder deze groep vallen ook kinderen uit gezinnen, die niet bij de gemeente bekend zijn als vallend onder het criteria van 120% WSM.
- Het JSF en JCF hebben in 2016 ruim 8.000 van de 27.000 doelgroepkinderen ondersteund.

Onder die gezinnen zijn er die niet in staat zijn om kindvoorzieningen aan te vragen zijn veel laaggeletterde ouders en ouders met beperkingen (w.o. het niet kunnen omgaan met computers). Leergeld Amsterdam heeft daar een schatting van gemaakt² aan gegevens van gemeente en

¹ De gegevens uit deze paragraaf komen van de afd. Onderzoek, Informatie en Statistiek en uit de Amsterdamse Armoedemonitor 2014, Gem. Amsterdam, juni 2015

² 'Casestudy en Plan Leergeld Amsterdam', november 2016

bestrijding van laaggeletterdheid³. Daaruit kan geconcludeerd worden dat ca. 30% van de minima in Amsterdam niet in staat is om zelfstandig kindvoorzieningen aan te vragen. Deze problematiek trachten het JSF en het JCF overigens te ondervangen door de aanvragen via intermediairs te laten lopen.

Op grond van de cijfers in de vorige paragraaf zou het in 2016 dan om ruim 8.000 van de 27.000 kinderen zijn gegaan.

Daarnaast zijn er gezinnen die geen kindvoorzieningen mogen of willen aanvragen:

- Een derde van de minima komt niet in aanmerking voor voorzieningen, omdat zij teveel vermogen hebben. Bij zelfstandigen is dat percentage zelfs flink hoger: ca. 50%¹.
- Van degenen, die zeggen moeilijk te kunnen rondkomen heeft 40% schulden. Onder hen relatief veel één-ouder gezinnen en allochtone huishoudens.
- Kinderen van vluchtelingen zonder verblijfsvergunning.
- Kinderen, die de activiteiten van hun voorkeur niet gaan doen, omdat de kosten hoger zijn dan de normen van de kindvoorzieningen.
- Ouders die wel gebruik kunnen maken van de voorzieningen maar het niet doen vanwege onbekendheid, schaamte of stress.

Dat zijn de groepen, waarin JSF en JCF al kinderen ondersteunen en waar de drie partners nog meer kinderen willen bereiken.

Het aantal kinderen in deze groep is moeilijk te schatten. De geciteerde gegevens van Armoedemonitor 2014¹ geven aanleiding om dat te stellen op ca. 3.000 kinderen.

Deze gegevens komen overeen met die van de gemeente Amsterdam, die in de Amsterdamse Armoedemonitor 2014 constateerde dat een-derde van de huishoudens met een laag inkomen “zich niet op de radar van de gemeente bevinden”:

“Waarom vragen rechthebbenden miniregelingen niet aan? Onbekendheid met regelingen, zowel bij minima als intermediairs, is de meest in het oog springende reden. Toch zijn er ook andere belangrijke verklaringen: de veelheid aan regelingen maakt het gehele aanbod onoverzichtelijk voor minima en voor intermediairs. Ook de verschillende voorwaarden voor het ontvangen van regelingen zijn verwarrend en schrikken af..... Minima zouden om allerlei redenen niet in staat zijn om zelf regelingen aan te vragen, door stress, angst, schaamte en/of andere persoonlijke zorgen. Kennis vergaren en bijhouden over alle verschillende regelingen, deze aanvragen en de procedure doorlopen is voor hen ingewikkeld, verwarrend en ontmoedigend. De communicatiestijl van de gemeente slaat niet aan bij deze groep”.

Als de hierboven berekende cijfers worden opgeteld is de conclusie dat ruim 11.000 van de jeugdigen van 4 – 18 jaar uit minimagezinnen geen gebruik kan, mag of wil maken van voorzieningen om deel te nemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.

6. De meerwaarde van de samenwerking.

Er is dus veel aanbod voor kinderen uit minimagezinnen, niet alleen van de gemeente, maar ook van diverse stichtingen en organisaties. Dat ruime aanbod werkt vaak meer naast elkaar dan met elkaar. Door meer samen te werken, kunnen meer kinderen meer voorzieningen ontvangen. Daarop is de samenwerking van Jeugdsportfonds, Jongerencultuurfonds en Leergeld Amsterdam gericht.

De hoofdoelen van de samenwerking zijn:

- Het vinden van de moeilijk bereikbare doelgroep
- Deze doelgroep doorgeleiden naar bestaande voorzieningen (dan wel van gemeente, dan wel van andere organisaties).

³ De landelijke stichting www.lezenenschrijven.nl, die tot doel heeft om laaggeletterdheid te verminderen en onderwerp van gesprek te maken bij publiek en politiek.

Jeugdsportfonds, Jongeren-cultuur-fonds en Leergeld Amsterdam willen die doelen bereiken via:

- Een gezamenlijke visie op de verschillende parallelle wegen van toeleiding tot de voorzieningen en voorlichting daarover richting intermediairs, vrijwilligers en de doelgroep.
- Doorgeleiding van de door Leergeld gevonden kinderen/gezinnen naar JSF en JCF.
- Het daartoe realiseren van een verbinding in de registratie van Leergeld (Lisy), JSF (Afas) en JCF.
- Een gezamenlijke visie op tegemoet treden van fondsen en voeren van campagnes.
- Een gezamenlijke bijdrage aan het in kaart brengen van voorzieningen, die gericht zijn op de brede populatie van kinderen in armoede en de benutting daarvan

Daarbij wordt rekening gehouden met de keuze van de vier stadsdelen in de pilot van Leergeld Amsterdam in 2017/2018 en het daar gebruik maken van elkaars netwerken.

De beoogde meerwaarde is:

- Door de huisbezoeken van Leergeld wordt het bereik van de bestaande voorzieningen vergroot, waardoor meer kinderen ondersteund worden.
- Goede samenwerking van Leergeld, JSF en JCF voor deze kinderen draagt bij aan grotere bekendheid daarvan bij gezinnen om aanvragen te doen.
- Het door Leergeld, JSF en JCF bereiken van meer kinderen in gezinnen, die geen gemeentelijke ondersteuning kunnen krijgen, zoals kleine zelfstandigen en vluchtelingen zonder verblijfsvergunning.
- Afstemming in de fundraising bij private fondsen, bedrijven en particulieren om te doneren voor die kinderen.
- Het monitoren van de resultaten van die activiteiten zal tenslotte helpen om enerzijds in beeld te krijgen of aanvragers zich in op den duur meer zelf kunnen redden en anderzijds welke kinderen om welke reden niet worden bereikt en hoe die dan wel gesteund kunnen worden.

7. Verbinding met andere stedelijke partners.

Om meer kinderen te bereiken willen JSF, JCF en Leergeld ook met de samenwerking met een aantal andere partners voort zetten c.q. uitbreiden:

- Gemeente: Flying Squad en stadsdelen.
- Organisaties die bij kansarme gezinnen thuis komen, zoals het Amsterdams Buurvrouwen Contact (ABC), Humanitas, Homestart en diverse maatjesprojecten in het onderwijs.
- Organisaties die kansarme gezinnen tegenkomen (vindplaatsen), zoals de Voedselbank, Sina, Leefkringhuis Noord, Buurtschool Plus (in Zuidoost), Vluchtelingenwerk.
- Onderwijsvoorzieningen, zowel het (lokale) primaire, speciaal als voorgezette onderwijs.
- Instellingen in de gezondheidszorg en de jeugdzorg.

8. Verbinding met landelijke partners.

Landelijk hebben vijf organisaties (Leergeld, JSF, JCF, Jarige Job en Kinderhulp) de basis gelegd voor de voorbereiding van de plannen van staatssecretaris Klijnsma om kinderen in minimagezinnen extra steun te geven. Zij krijgen zelf ook rechtstreeks geld van Klijnsma, dat zij willen inzetten in vijf landelijke pilots, gericht op verbeteren van het bereik van voorzieningen voor kinderen in de doelgroep. Amsterdam is een serieuze kandidaat om één van die vijf pilots te worden.

Voor de samenwerking van Leergeld, JSF en JCF in Amsterdam betekent dit:

- Het via het Lisy registratiesysteem van Leergeld de 'voor deur' zijn van Jarige Job.
- Het gebruik kunnen maken van Kinderhulp voor bekostiging van de 'vangnet functie'.
- Het participeren in de landelijke pilot van Leergeld, JSF, JCF, Jarige Job en Kinderhulp. De bevindingen bij de Amsterdamse samenwerking zijn beschikbaar om uitgedragen te worden naar de landelijke organisaties en andere plekken waar lokale voorzieningen de samenwerking met elkaar aangaan.

Het eerste aandachtspunt van Leergeld, JSF en JCF Amsterdam is evenwel het gestalte geven aan de samenwerking in Amsterdam.

9. Hoe kunnen we resultaten meten?

De voorgenomen samenwerking zal uiteraard ook geëvalueerd moeten worden. Wat heeft de samenwerking opgeleverd en wat moet er eventueel worden bijgesteld?

- Welke doelgroep is bereikt?
- Hoeveel van die kinderen waren anders niet bereikt?
- Wat is de invloed op het gebruik van bestaande voorzieningen?
- Wat zijn de ervaringen van andere partners dan Leergeld, JSF en JCF?
- Zijn Leergeld, JSF en JCF Amsterdam er voldoende in geslaagd om maatschappelijke bekendheid te bereiken?
- Zijn Leergeld, JSF en JCF Amsterdam er voldoende in geslaagd om private fondsen te vinden?
- Wat zijn succes en faalfactoren in de samenwerking?
- Is er aanleiding om de samenwerking anders te organiseren?

Aan de hand van de evaluatievragen moet gericht informatie verzameld worden. Dat kan via de landelijke registratiepakketten Lisy (Leergeld) en Afas (JSF/JCF).

Daarnaast zal extra onderzoek nodig zijn naar de kinderen die niet bereikt worden en naar de belemmeringen, die maken dat kinderen uit de doelgroep geen gebruik maken van kindvoorzieningen. Daarvoor zal in 2017 eerst een verkenning moeten plaatsvinden om de onderzoeksopzet nader uit te werken, zowel gericht op de Amsterdams situatie, als op aansluiting op de nog te ontwikkelen pilot van de landelijke organisaties Leergeld, Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds, Jarige Job en Kinderhulp. Mede aan de hand van die verkenning kan in 2018 dan het feitelijke onderzoek worden uitgevoerd. Daarbij valt te denken aan de Hogeschool van Amsterdam, een van de Amsterdamse universiteiten en/of de afd. Onderzoek, Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam.

10. Wat is nodig om de plannen uit te voeren?

De cruciale vraag bij de samenwerking Leergeld/JSF/JCF Amsterdam is natuurlijk: "Lukt het om de moeilijk bereikbare gezinnen te vinden?". Dat is een taak voor ieder van de drie organisaties. Maar de overtuiging is dat zij daarin door hun samenwerking ook ieder beter zullen slagen.

De samenwerking zal gestalte krijgen via:

- Een overleg van voorzitters/bestuurlijk gedelegeerden (ca. 8 keer per jaar).
- Een overleg van de dagelijks eindverantwoordelijken/coördinatoren (tweewekelijks).
- Het waar mogelijk delen van huisvesting en kantoorfaciliteiten.

Dit bekostigen de partners uit hun eigen budgetten.

Voor die samenwerking menen Leergeld, JSF en JCF nodig te hebben:

- Secretariële ondersteuning voor het bestuursoverleg en het coördinatorenoverleg.
- ICT ondersteuning
Om de resultaten van de eigen samenwerking te kunnen meten en om aan te kunnen sluiten bij de pilot van de vijf landelijke organisaties dienen de registratiesystemen van Leergeld, JSF en JCF Amsterdam gegevens te kunnen uitwisselen
- Publicitaire ondersteuning
Gezamenlijke campagne om de algemene bekendheid van kindvoorzieningen zoals van JSF, JCF en Leergeld te vergroten.

Daarvoor vragen Leergeld, JSF en JCF Amsterdam middelen voor een gezamenlijke ondersteuner, alsmede voor ICT ontwikkeling en PR, waarvoor nog een begroting zal worden overlegd. De kosten voor ontwikkeling van informatietechnologie zijn onderdeel zijn van de pilot van de vijf landelijke organisaties. De kosten voor een evaluatie onderzoek naar het in kaart brengen van belemmeringen, die maken dat kinderen uit de doelgroep geen gebruik maken van de kindvoorzieningen, zullen in de loop van de verkenning in 2017 blijken.